

sosiálarin

telf. 14720, 11820
box 76, 3800 Tórshavn

Útgevari: p/f sosiálarin

Fyrirtaks-

og blaðstjóri: Tórfinn Smith (ábyrgd)

Blaðmenn: Hogni Djurhuus

Jóhann Mortensen

Jan Müller

Lýsingar: Arne Thomsen

Uppseting: Sosiálarin

Prent: Dimmalætting

Stórhvalaveiðan

UPPI SAMAN roynir Dimmalætting at billa lesarum sínum inn, at tað er føroyska landsstýrið, sum av sínum eintingum hevur frásagt føroyingum allan rættin til at veiða stórhval á føroyskum sjóøki.

MEN HETTA er sjálvandi tvætl. Sannleikin í hesum máli er, at longu í 1976 samtykti altjóða hvalaveiðunevndin, at seta bann móti veiðu av vesturnorska-føroyska stórhvalastovninum við gildi frá 1978.

UM TAÐ MUNDIÐ, tá bannið móti stórhvalaveiðu um okkara leiðir varð samtykt á fyrsta sinni, og tað vil siga í 1976, veiddu føroyingar yvirhøvur ikki stórhval og høvdu heldur ikki gjørt tað í fleiri ár. Hetta var sjálvandi orsøkin til, at føroyskir myndugleikar og danska sendinevndin á altjóða hvalaveiðufundinum ikki mótmælti friðingini av vesturnorska-føroyska stórhvalastovninum.

HETTA SAMA er sjálvandi eisini orsøkin til at føroyingar og føroyskir myndugleikar ikki hava givið samtyktini hjá hvalaveiðunevndini serligan ans. T.d. hava føroyskir myndugleikar ikki útvegað sær lóg-arheimild til at steðga møguligari stórhvalaveiðu á føroyskum sjóøki. Men sama ár, sum veiðubannið kom í gildi, fara føroyingar aftur at veiða stórhval og veiðan helt fram í 1979.

HETTA LEKUR ÚT, við tí úrsliti, at beint áðrenn fundin hjá altjóða hvalaveiðunevndini í 1980 fara heimsamfatandi felagsskapir, sum arbeiða fyrri at varðveita og friða stórhvalastovnin, at gera vart við seg og hótta m.a. við at seta tiltøk í verk móti føroyskum fiskauðflutningi. Landsstýrið hevði tá tveir møguleikar: annaðhvørt at geva seg undir veiðubannið, ella at biða um eina kvotu fyrri 1981.

KØNIR MENN mettu, at møguleikarnir fyrri at fáa eina kvotu tillutaða fyrri 1981 vóru ongir, men mæltu heldur til, at hesin spurningur varð reistur á fundinum í 1981. Landsstýrið valdi at gera eftir hesum tilmæli. Tað er altíð lætt at vera eftirklókur. Hvi gjørdi Dimmalætting ikki vart við seg tá veiðubannið varð samtykt í 1976???

Skúlaveiðurskiftini

Havi lisið tjakíð, ið hevur tikið seg upp orsakað av grein, sum Eilif Samuelssen hevði í Skúlablaðnum, og endurtikin í Dimmalætting.

Eg taki fult undir við teimum, ið hava latið við seg komið. Tað er einki minni enn skelkandi, at ábyrgdarmaður innan skúlan skal taka so til orðanna. Hetta sigur mær hvørja støðu, maðurin hevur til ta kristnu hugsjónina, og kom tað eisini klárt fram í ljósið, tá málið

um bókina »Kammerat Jesus« var frami á tingi. Ófatuligt, at slíkir fáa sæti í ábyrgdarsessum. Eilif Samuelssen og hansara líkar mugu gera sær tað greitt, at tað er á tí kristnu hugsjónini, at land okkara er bygt, tað verður seg moralskt ella mentunarlígt.

Einki stendur í stað og als ikki á hesum øki, verður eitt tikið burtur, kemur annað aftur í staðin, og hvat hava tá slíkir, ið er betri? Øll, ið fylgja við,

vita at hin ateistisk andin ger seg alt meir og meir galdandi, og kann hann sleppa inn um skúlagátt, er nógv — ja, alt vunnið. Tekin eru longu til at tað í ein vissan mun longu er hent, tí má alt gerast fyrri at hann ikki fær fótin fastan.

Mitt ynksi og min bøn er, at teir, ið skulu seta fólk í hesa týðningarmiklu nevnd, standa á varðhaldi og seta upp verjugarð, og vit, ið jatta okkara kristnu trúgv, lata okkum úr líka-

sælis-haminum og fara í trúarinnar herklæðini (Efesusbrævið 6.10-13) har tað millum annað stendur: »Latið tykkum í øll herklæðir Guds, so tit kunnu vera ment at standa tykkum móti svikaálopum Djævulsins«. Vit liva í eini vandamiklari tíð og mugu sostatt eisini gera okkum galdandi. Tað er als eingin grund til, at vit biða orsaka at vit eru kristin.

Ábyrgdarmaður

Skúlanevndarval

Í Skúlablaðnum fyrri juni 1980 hevur E.S. grein har hann nevnr skúlanevndarmál.

Har stendur, at teir hava fingið størri vald í øllum undirvisingarlíggum spurningum, enn eftir gomlu lógini.

E.S. mettir tað sum ein stóran vinning fyrri skúlan um sloppið kundi verið undan avgerðum, sum merktar eru av persónligum, religiøsum ella øðrum óviðkomandi áhugamálum.

Hvi er E.S. ræddur fyrri

at fáa trúgvandi fólk í skúlanevndina? Er tað tí at liberaliseringin kann verða seinkað?

Ein trúgvandi skúlanevndarlímur setir dam á nevndina við sínum persóni, og avgerðirnar verða merktar av tí, hann hevur innanborða.

Liberalisering av teimum kristnu normum er avkristnan av landinum, og byrjað verður í skúlanum. Oyðileggur ein alt, ið kristindómurin stendur fyrri, so skapa vit eitt sosialt, politiskt og andaligt

tómrum, og tá húsið er tomt fara demonirnar inn.

Í Venjingarskúlanum har E.S. virkar er einasta skúlapláss í Havnini, hvar royking er loyvd... (uttan loyvi frá skúlaraðnum, kortini).

Í nógvum londum verður stórt arbeiði gjørt fyrri at hjálpa næmingum til ikki at byrja at roykja, tí at tubbaksroyking er heilsuskaðilig og kann elva til at farið verður undir nýtslu av sterkari evnum, men so er ikki á Venjingarskúlanum. Her

er ein liberalisering.

Tá lótingið skuldi seta eina nevnd, sum skuldi gera uppskot til tubbaks-lóggávu, stemmaði sambandsflokkurin, og harvið E.S., ikki fyrri málinum.

Føroya fólk! Latið okkum verja skúlan við at seta trúgvandi fólk inn í skúlanevndirnar, so vit kunnu brynja okkum at standa ímóti øllum tí illa, sum skolar inn á okkum, so sum tvungin kynfrøði, fritt at roykja og so darwinismuni.

Ein ikki-darwinistur

Hin tilvildarlígi Eilif Samuelssen

Gott komið í pennarnar í Sosialinum nr. 58 og 59, har skúlanevndarlímur gevur Eilifi eina oyrafiku, tí nakað so niðursetandi hevur ongín maður skrivað um okkara skúlanevndir, sum hesin maðurin í »Skúlablaðnum« 6. hefti juni 1980. Og hetta er sjálvur formaðurin í Føroya Lærarafelag.

Øll vita vit, at Eilif er blaðstjóri á Skúlablaðnum. Hann er harður og ráðaríkur og mangan tykist, at ikki selt av »propaganda« logar uppvið.

At honum bert manglar at geras limur í Tórshavnar Skúlarað, so hevur hann allar træðirnar í síni hond (bæði »persónligar, lokalar, politiskar, religiøsar og øðrum óviðkomandi).

Tað er tí so týðuligt, at áðurnevnda grein í »Skúlablaðnum« er ein propagandagrein, tí hann byrjar greinina við at siga: »Í heyst verður val til býráðini og bygðaráðini. — Skúlanevnd verður vald samstíðis.

Ikki er tí nakar ovfarin av, at Eilif nú blokkerar

trý stórv, sum landsstýrið hevur lýst leys. Hesi stórv eru ov líla lønt, sigur hann. — (Man hann hava ætlað at søkt eitt av hesum og skal hava tað í hægri lönarklassa, áðrenn tað verður søkt???) ella er hetta tilvildarlígt ??? Her luktar av onkrum. Ella er tað »at hava støði í spurningum, hvat ið gagnar børnum best.«???

Eilif veit væl, at skúlanevndaravgerðir í lærarasetan hava verið skúlgvaðar til viks av skúlfyrirsetingini (eitt friskt dømi norði í Klaksvík í vár). Hvi

talaði hann sum formaður í Lærarafelagnum tað ikki at, ella var eisini hetta tilvildarlígt????

Nei, Eilif. Ikki dugir at skriva vanvirðisliga um okkara fólkavaldu skúlanevndir, sjálvt ikki í »Skúlablaðið«, tí tað eru nógv, sum fylgja við ikki av tilvild, men av áhuga fyrri skúlanum. Lat tí vera at brúka blaðið at mjølva tina egnu koku við, tí tað er tó málagn fyrri heim og skúla.

skúlamaður

Tvøroyri í rangastrúpan

Tað tykist okkum, sum Dagblaðið, Óli Breckmann og viðhaldsfólk teirra á Tvøroyri, tað veri seg bankastjóri, lærarar og onnur, veruliga hava fingið Tvøroyri í rangastrúpan.

Tað er nú ringur fuglur, sum drýtur í egði reiður, og tað hava hesir so eggjuliga gjørt. Eru teir nevndir, eru teir eisini kendir. Oddafiskar fólkafloksins á Tvøroyri.

Men sannlíga skuldu teir havt ivaleyst við at sápa frá egnum durum.

Skemtiteigur Dagblaðsins visir, hvussu niðarlaga teir riða. Teir umrøða Fiskepigernes fagforening, men til tað vil eg siga, at høvdu øll feløg røkt sína samfelagsligu skyldu eins væl og okkara gamla felag, so hevði væl staðið til. Vit hava altíð verið færi fyrri at viðgjørt mál uttan Brixl. Og trælakórið, sum sipað verður til, hevur verið við til at loyst tað trælbandið, sum lá á tí føroysku arbeiðskvinnuni.

Og góður hevur tann bitin verið, sum eisini

tjak og meiningar

Vit gera lesarar okkara varugar við, at treytin fyrri at fáa lesarabrev upptikin undir hesum teiginum er, at blaðstjórnin veit, hvør hevur skrivað brovini.

fólkaflokskvinnur sum menn so søtliga hava esið

av tiltøkum, framd av Fiskepigernes fagforening, bæði fyrr og ikki minni nú.

Tann bitin hevur ongan tíð verið settur í rangastrúpan, men søtliga svølgdur.

Ásla Jespersen,
formaður Fiskepigernes
Fagforening á Tvøroyri